

Ph.d.-forsvar ved Ole Henrik Hansen

STEMMER I FÆLLESSKABET

Ph.d.-forsvar ved Ole Henrik Hansen

AARHUS UNIVERSITET

STEMMER I FÆLLESSKABET

Opsummering af ph.d. afhandlingen "Stemmer i fællesskabet" af Ole Henrik Hansen, Institut for Uddannelse og Pædagogik (DPU), Aarhus Universitet.

Afhandlingen undersøger sammenhængen mellem interaktionsmønstre, pædagogisk organisering og grundlaget for børns udvikling i dagtilbud, undersøgt i ni danske vuggestuer.

Brug for et kvalitetsløft af vuggestuen

Afhandlingen påpeger, at der er grund til at løfte kvaliteten af den pædagogiske praksis i vuggestuen, da den er et vigtigt led i barnelivet. Tilsvarende er pædagoger og andet personale i vuggestuerne meget vigtige mennesker i børnenes liv. Det er her, man har muligheden for at starte det inkluderende arbejde, fx aktivt at bibringe børnene sproglige kompetencer, som de får brug for på deres videre vej i livet.

Organisering af det pædagogiske arbejde

Afhandlingen peger på, at tilrettelæggelse af dagen i vuggestuerne er vigtig. De vuggestuer, der havde høj grad af planlægning, klarede sig bedst i undersøgelsen.

Der er brug for en organisering af den pædagogiske dagligdag, der fokuserer på:

- mindre børnegrupper
- pædagoger der arbejder alene med børnene
- planlægning af dagen ift. børns funktionsniveau
- de pædagogiske læreplaner.

Disse forhold kan gøre en positiv forskel for børnene i det daglige. En sådan praksis gavner både rammerne for interaktionerne og de konkrete interaktionsmønstre mellem voksne og børn.

Fri leg er ikke lige fri for alle børn

I forhold til de svage, de stille og de tilbagetrukne børn, er der brug for en pædagogisk praksis, der i højere grad blander sig aktivt i barnets liv. Fri leg er ikke lige fri for alle børn. De svageste børn kan løftes, hvis de voksne i institutionen i højere grad hjælper dem til en ligeværdig plads i fællesskabet.

Små børn leger ikke med hinanden, men parallelt. Derfor har de brug for voksenkontakt og interaktion med voksne, hvis de skal stimuleres og udvikle sig – det gælder især deres sproglige udvikling.

Nomeringernes betydning

Undersøgelsen viser, at normeringen betyder noget, men også at normeringen ikke betyder alt. Lav normering og dårlig pædagogisk praksis hænger ikke nødvendigvis sammen.

Det er bemærkelsesværdigt, at de dårligst normerede vuggestuer klarede sig bedst i undersøgelsen. Det var samtidig de to vuggestuer, der havde den højeste grad af planlægning.

Pædagogers engagement har betydning

Afhandlingen påpeger vigtigheden af at se på det, der fungerer i vuggestuerne i dag, men også turde åbne øjnene og italesætte det, der ikke fungerer og så ændre på centrale elementer.

Vuggestuens arbejde er uhyre vigtigt. Det er både kompliceret og kræver faglig indsigt, og ikke mindst de rette menneskelige egenskaber. Observationer fra undersøgelsen viser, at pædagogisk arbejde, der er udført engageret og reflekteret gør en positiv forskel i børns liv. Og her peger afhandlingen på, at en planlagt pædagogisk hverdag netop frigør plads til pædagogers omsorg, kærlighed og empati for børnene.

Børns alder har betydning

Ole Henrik Hansens understreger i sin afhandling, at børns alder betyder noget i forhold til den pædagogiske planlægning. Der er stor forskel på at være ti måneder og på at være to et halvt år. Fx indebærer pædagogisk planlægning for de mindste megen fysisk kontakt, små børnehold og ro.

Også i forhold til sproglig udvikling spiller den pædagogiske praksis i vuggestuerne en vigtig rolle. Det tager omkring tre år at få et modersmål, og det er sent at begynde på denne proces, når barnet starter i børnehave. Det sproglige læringsmiljø skal derfor være til stede allerede i vuggestuen, pointerer Ole Henrik Hansen i sin afhandling.

Fakta om vuggestuer i Danmark

- I Danmark går 128.809 børn mellem nul og tre år i offentligt dagtilbud (2011)
- 18,37 % af alle nul-årige, 91,68 % af alle etårige og 93,37 % af alle toårige passes i offentlige dagtilbud
- Lidt over halvdelen af disse børn starter i vuggestue, resten i dagpleje.

Fakta om undersøgelsens empiriske grundlag

Den empiriske undersøgelse, som afhandlingen bygger på, er en indgående kvalitativ observationsundersøgelse af interaktion mellem voksne og 26 børn fordelt på i alt 9 forskellige dagtilbud, og hvori der indgår i alt 8.040 registreringer af interaktioner mellem børn og voksne i disse dagtilbud.

Kontakt

Ole Henrik Hansen
E-mail: Ohh@dpu.dk
Mobil: 22 91 65 18